

Publieksvriendelijke samenvatting

Begroting 2027

29 september 2026

Colofon

Dit is een uitgave van de provincie Groningen

Tekst

Provincie Groningen

Beeld

Provincie Groningen

Opmaak

Team Communicatie

Uitgave

29 september 2026

Inhoudsopgave

Financiën - in vogelvlucht	6
Ruimte en water	8
Milieu en energie	11
Platteland en natuur	14
Bereikbaarheid	16
Economie	18
Cultuur en maatschappij	20
Openbaar bestuur	23
Algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsvoering	25
Totaaloverzicht	26

In 2027 werkt de provincie verder aan een veilig, leefbare en toekomstbestendige provincie. De begroting laat zien waar de provincie geld aan uitgeeft en waar dit vandaan komt.

Via dit document wordt u op de hoofdlijnen meegenomen in wat de plannen zijn voor komend jaar. U ziet de verschillende onderwerpen die aan de orde komen in de inhoudsopgave.

U vindt de volledige begroting van 2027 op provinciegroningen.nl/financiën.

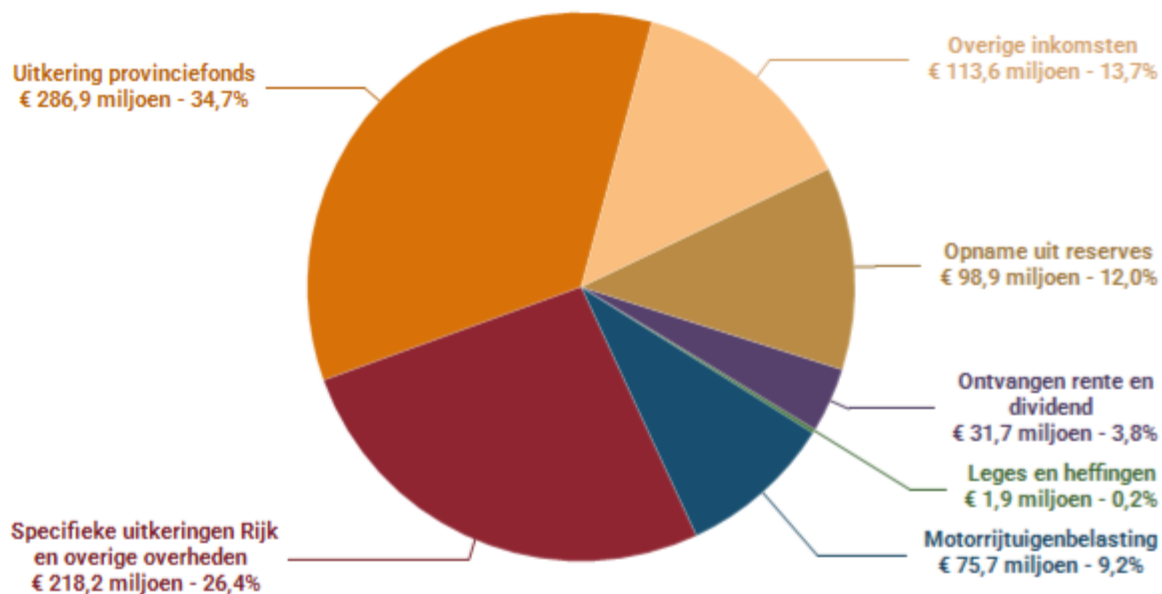

Financiën - in vogelvlucht

Voor 2027 bedragen de begrote inkomsten in totaal € 826,9 miljoen en de begrote uitgaven € 809,4 miljoen. Per saldo betekent dit een begrotingsruimte van € 17,6 miljoen.

Hieronder zijn de begrote inkomsten en uitgaven gespecificeerd.

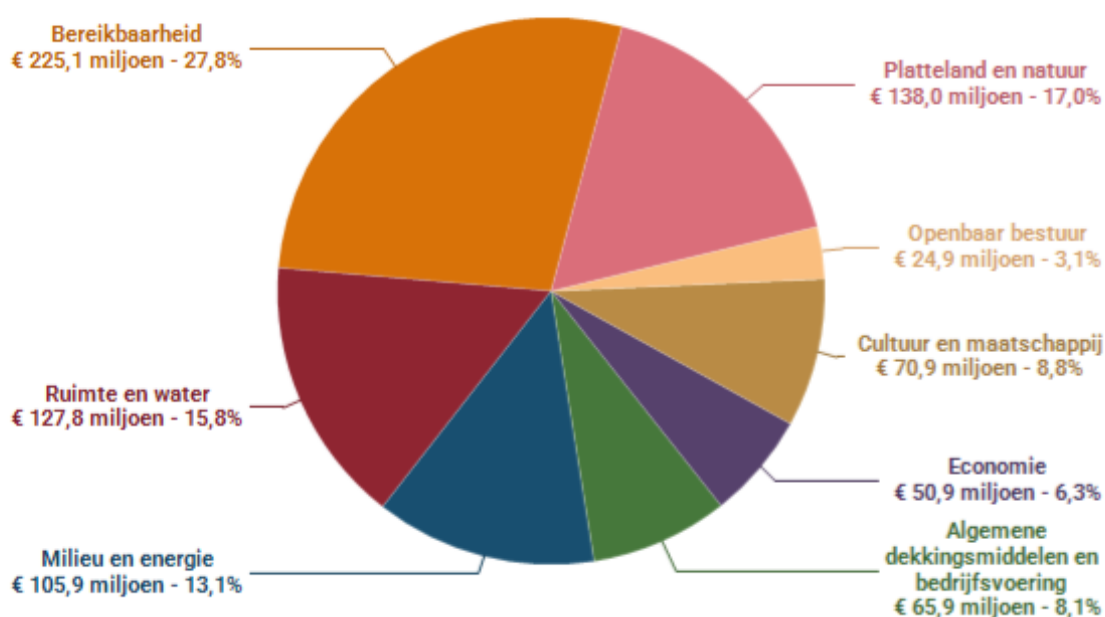
Waar komt het geld vandaan?

De inkomsten van de provincie bedragen in 2027 naar verwachting € 827 miljoen. Een groot deel daarvan komt van het Rijk, via specifieke uitkeringen en de algemene uitkering uit het Provinciefonds.

Daarnaast ontvangt de provincie inkomsten uit de opcenten op de motorrijtuigenbelasting, dit zijn provinciale belastingen die worden geheven via de wegenbelasting. Ook ontvangt de provincie geld uit dividenden, bijvoorbeeld van deelnemingen in bedrijven, en uit andere inkomstenbronnen.

Waar gaat het geld naartoe?

In 2027 geeft de provincie naar verwachting ruim € 809 miljoen uit. Het grootste deel van het geld gaat naar bereikbaarheid. Hiermee investeren we onder meer in openbaar vervoer en onze infrastructuur.

Ook investeren we veel in Natuurnetwerk Nederland, ruimtelijke ontwikkeling, herstel en perspectief, energietransitie en ons erfgoed.

Hoe ziet de begroting er na 2027 uit?

De begroting is tot en met 2029 in balans. Dat betekent dat de inkomsten en uitgaven goed op elkaar zijn afgestemd. In 2030 verwachten we een tekort van ongeveer € 3,5 miljoen per jaar. Dit tekort zal in de jaren daarna langzaam groter worden. Dit tekort vinden we acceptabel. De jaren daarvoor zijn immers positief. Daarnaast hebben we een buffer van € 41,6 miljoen om tegenvallers op te vangen.

Vorige jaren is minder geld uitgegeven dan gepland. Dit noemen we onderbesteding. We hebben gekeken naar de reden van deze onderbesteding. Het blijkt dat de onderbesteding elk jaar verschillende oorzaken heeft en gaat vooral over eenmalige begrote uitgaven die niet of later worden gerealiseerd.

Ruimte en water

Wat willen we bereiken?

Ruimte

De Provinciale Omgevingsvisie 'Dit wordt Groningen' vormt het kader voor de ruimtelijke keuzes die de komende jaren worden gemaakt. In samenwerking met gemeenten, waterschappen, het Rijk en andere partners wordt gewerkt aan oplossingen die recht doen aan regionale belangen én bijdragen aan nationale opgaven. Groningen ziet daarnaast ook kansen in de samenwerking met defensie om onze regio toekomstbestendig maken en de brede welvaart verhogen, terwijl we tegelijkertijd ons steentje bijdragen aan de nationale veiligheid en weerbaarheid.

Groningen staat de komende jaren voor grote opgaven. Nieuwe woningen, de energietransitie, economische ontwikkeling, natuur, landbouw, water en bereikbaarheid vragen steeds vaker om dezelfde ruimte. Ook nationale opgaven hebben gevolgen voor de inrichting van onze provincie. Daarom werken we aan een Groningen waarin ontwikkelingen goed passen bij de omgeving en de identiteit van onze provincie behouden blijft.

Met het beleidsprogramma Ruimtelijke Kwaliteit en Landschap en de Uitvoeringsagenda Mooi Groningen, die we in het eerste kwartaal van 2027 willen vaststellen, werken we samen met onze partners aan projecten die de kwaliteit van onze leefomgeving versterken. Daarbij kijken we steeds naar de samenhang tussen de verschillende opgaven, zodat de keuzes bijdragen aan de brede welvaart en een aantrekkelijke provincie.

Iedereen moet prettig en betaalbaar kunnen wonen. Met de invoering van de Wet versterking regie volkshuisvesting krijgt de provincie een grotere rol bij maken van afspraken over wonen. Via het Programma Volkshuisvesting en de Omgevingsverordening werken we aan voldoende betaalbare

woningen die passen bij de behoefte van inwoners. Daarbij houden we rekening met de kwaliteit van de leefomgeving, de beschikbare ruimte en een goede balans tussen wonen, werken en recreëren.

Meer over onze plannen in 2027 over wonen lees je bij programma Cultuur en maatschappij.

Water

Het klimaat verandert. Daarom werken we aan een provincie die beter bestand is tegen hitte, droogte en hevige regenval. We stimuleren maatregelen zoals het vergroenen van schoolpleinen en bedrijventerreinen én ondersteunen initiatieven die helpen water te besparen. Daarnaast werken we aan bewustwording, bijvoorbeeld via subsidies en acties voor waterbesparing. Ook stimuleren we bedrijven en agrariërs om waar mogelijk oppervlaktewater of industriewater te gebruiken in plaats van drinkwater.

Veilige dijken en voldoende ruimte voor water zijn belangrijk om wateroverlast te voorkomen. De waterschappen onderhouden daarom de waterkeringen en werken aan maatregelen zoals extra waterberging, waarbij overtollig water tijdelijk wordt opgevangen. Een voorbeeld hiervan is de aanleg van waterberging in het Zuidelijk Westerkwartier, die voortkomt uit de Droge Voeten-maatregelen. Het project Droge Voeten 2050 is een samenwerking tussen de provincies Groningen, Drenthe en Fryslân en de waterschappen Noorderzijlvest en Hunze en Aa's om wateroverlast door klimaatverandering en bodemdaling tegen te gaan.

Door de verwachte stijgende zeespiegel bereiden we ons voor op de toekomst van de Groninger kust: de meegroeierende kust. We werken aan oplossingen die meebewegen met de veranderingen in het klimaat. Daarbij combineren we veiligheid met kansen voor natuur, recreatie, toerisme en natuur.

Schoon water is belangrijk voor iedereen. Daarom werken we samen met het Rijk en de waterschappen aan de doelen van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW). Ook houden we de waterkwaliteit in de gaten en letten we op nieuwe vormen van vervuiling, zoals microplastics, medicijnresten en andere schadelijke stoffen.

Schoon en veilig water is ook van belang voor zwemwater. Jaarlijks wijst de provincie de zwemwateren aan en zijn we hierbij verantwoordelijk voor de fysieke veiligheid en waterkwaliteit.

Zoetwater wordt steeds schaarser, terwijl de vraag naar water toeneemt. Voor de beschikbaarheid van zoetwater is de provincie grotendeels afhankelijk van water uit het IJsselmeer. Daarom zetten we ons in voor een eerlijke verdeling van het beschikbare water en onderzoeken we hoe we meer water kunnen vasthouden in de bodem. Ook stimuleren we zuinig gebruik van water, zodat er voldoende beschikbaar blijft voor inwoners, landbouw en natuur.

Voldoende schoon drinkwater is van levensbelang. Daarom reserveren we gebieden die in de toekomst mogelijk gebruikt kunnen worden voor de winning van drinkwater. Deze zogenoemde Aanvullende Strategische Voorraden (ASV's) worden beschermd voor toekomstige generaties. Voor het aanwijzen van deze gebieden is een plan-MER opgesteld. De uitkomsten hiervan gebruiken we voor de definitieve aanwijzing van vier ASV-gebieden en de bijbehorende beschermingsregels in de

Provinciale Omgevingsverordening in 2027. Daarnaast onderzoeken we of drinkwater in de toekomst ook gewonnen kan worden uit andere bronnen, zoals oppervlaktewater, brak grondwater en effluent.

In 2027 stellen we het Waterprogramma 2028-2033 vast. Hierin staat hoe we de komende jaren werken aan onderwerpen als waterkwaliteit, drinkwater, waterveiligheid en de beschikbaarheid van zoet water.

Wat gaat het kosten?

(x € 1.000)	Realisatie 2025	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027	Meerjaren- raming 2028	Meerjaren- raming 2029	Meerjaren- raming 2030
Lasten	19.660	34.164	127.837	77.054	31.143	14.209
Ruimtelijke ontwikkeling	16.128	26.545	117.769	73.958	28.024	11.452
Waterbeheer	3.533	7.618	10.068	3.096	3.119	2.757
Baten	18.067	23.842	114.779	69.763	24.028	7.470
Ruimtelijke ontwikkeling	16.984	19.941	109.579	69.398	23.662	7.104
Waterbeheer	1.082	3.901	5.200	366	366	366
Saldo lasten en baten	1.593	10.321	13.058	7.291	7.115	6.739
Mutaties reserves	149	351	-1.910	-244	-249	-244
Toevoegingen	1.327	2.569	0	0	0	0
Onttrekkingen	1.178	2.218	1.910	244	-249	244
Saldo na reservemutaties	1.743	10.672	11.149	7.047	6.867	6.495

Milieu en energie

Wat willen we bereiken?

Milieu

Een aantrekkelijke provincie is een gezonde, schone en veilige leefomgeving. Daarom zetten we ons in voor schone lucht, schoon water en een schone bodem. We verbinden onze milieuambities met andere ontwikkelingen, zoals de energietransitie en de circulaire economie. Daarbij houden we oog voor kansen én mogelijke risico's.

We brengen steeds beter in beeld hoe verschillende vormen van milieubelasting samenkomen in onze leefomgeving. Met deze kennis kunnen we maatregelen nemen als dat nodig is.

Bij nieuwe woningen, bedrijven en infrastructuur houden we rekening met de beschikbare milieuruimte. Dit is de hoeveelheid milieubelasting, zoals geluid, geur, stof of risico's, die een gebied aankan. Zo zorgen we ervoor dat economische en ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk blijven zonder dat dit ten koste gaat van een gezonde en veilige leefomgeving.

We werken aan het verminderen van overlast door geur, geluid en luchtverontreiniging. Ook zetten we ons in voor het behoud en waar mogelijk versterken van duisternis als een belangrijke kwaliteit voor de leefomgeving. Duisternis draagt bij aan rust, gezondheid, natuurbehoud en het beleven van de sterrenhemel. We willen daarom de donkerste provincie van Nederland worden.

Herstel en perspectief

De gevolgen van de gaswinning zijn nog steeds zichtbaar in Groningen en Noord Drenthe. Daarom werkt de provincie samen met gemeenten, het Rijk en andere partners aan herstel, versterking en een toekomst waarin de regio weer leefbaar en veilig is. Dit doen we via de Agenda voor Herstel, de

isolatieaanpak en de Economische en Sociale Agenda's van Nij Begun. De provincie zorgt ervoor dat de werkzaamheden goed op elkaar aansluiten.

De Agenda voor Herstel is in 2025 opgesteld en ondertekend door het Rijk, regionale overheden en organisaties zoals IMG en NCG. In 2027 werken we verder aan de uitvoering, zodat overheden beter samenwerken en inwoners merken dat processen eenvoudiger worden. Ook zorgen we dat de Sociale Agenda wordt opgenomen in de Gemeenschappelijke Regeling voor de Economische Agenda, die sinds 2026 geldt. Zo ontstaat één gezamenlijke aanpak voor economische én sociale versterking. Daarnaast zetten we stappen binnen de isolatieaanpak. Het programmabureau komt naar verwachting bij de provincie te liggen, zodat we de uitvoering beter kunnen organiseren. Via het Agroprogramma, het Mkb programma en het Erfgoedprogramma helpen we agrariërs, ondernemers en eigenaren van erfgoed met begeleiding en subsidies. Hierdoor kunnen zij schadeherstel, versterking en verduurzaming combineren met hun bedrijf, erf of toekomstplannen. Deze programma's lopen in 2027 door.

Ook investeren we in programma's voor energie, gezondheid, het landelijk gebied, arbeidsmarkt, onderwijs en de vrijetijdseconomie. Binnen het Nationaal Programma Groningen is de provincie verantwoordelijk voor het provinciaal programmaplan, dat zich richt op bovenlokale thema's en grote maatschappelijke opgaven.

In 2027 blijven we de voortgang van alle maatregelen volgen en waar nodig bijsturen. Ontwikkelingen en mogelijkheden delen we met inwoners, pers en publiek onder het label Nij Begun. Samen met regionale partners, de AgroAgenda Noord Nederland en de Agenda voor de Veenkoloniën voeren we het Noord Nederlands Landbouwpact en het Gebiedsprogramma Veenkoloniën uit. Zo werken we verder aan het doel van Nij Begun: schade herstellen en bouwen aan een duurzaam en leefbaar toekomstperspectief voor Groningen en Noord Drenthe.

Energie en klimaat

Betaalbare, betrouwbare en duurzame energie is belangrijk voor inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties. Daarom werken we in 2027 aan de uitvoering van het Programma Energie. De energietransitie moet eraan bijdragen dat Groningen een fijne plek blijft om te wonen en te werken. In het programma staan vier doelen voor 2035 centraal: maximale energiebesparing, een brede en toekomstbestendige energiemix, een betrouwbaar en flexibel energiesysteem en de overgang naar een aardgasvrije gebouwde omgeving. Deze doelen helpen ons om ook in de toekomst een goed werkend energiesysteem te hebben voor bewoners en bedrijven.

We ondersteunen bedrijventerreinen, het mkb en maatschappelijk vastgoed bij verduurzaming, helpen gemeenten bij de warmtetransitie en werken aan de ontwikkeling van warmtenetten. Daarnaast zetten we ons in voor de uitbreiding van het stroomnet, het voorkomen van netcongestie en de verdere ontwikkeling van waterstof. Zo bouwen we stap voor stap aan een energiesysteem dat klaar is voor de toekomst en aansluit bij de behoeften van inwoners en ondernemers.

Wat gaat het kosten?

(x € 1.000)	Realisatie 2025	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027	Meerjaren- raming 2028	Meerjaren- raming 2029	Meerjaren- raming 2030
Lasten	119.503	224.185	105.893	75.423	52.249	44.916
Milieu	103.247	139.728	68.719	60.508	38.164	40.655
Energie en klimaat	16.256	84.457	37.174	14.916	14.086	4.261
Baten	93.684	187.398	68.471	47.176	24.571	15.142
Milieu	79.590	109.921	38.966	34.632	12.859	13.258
Energie en klimaat	14.094	77.477	29.506	12.544	11.711	1.883
Saldo lasten en baten	25.819	36.787	37.421	28.247	27.679	29.775
Mutaties reserves	884	-3.641	-60	-60	-60	-60
Toevoegingen	3.021	0	0	0	0	0
Onttrekkingen	2.137	3.641	60	60	60	60
Saldo na reservemutaties	26.703	33.146	37.361	28.187	27.619	29.715

Platteland en natuur

Wat willen we bereiken?

Natuur en landschap

Het Groningse landelijk gebied staat voor uitdagingen. Denk aan veranderingen in de landbouw, de gevolgen van bodemdaling, het verbeteren van de waterkwaliteit (de Kaderrichtlijn Water), natuurherstel en het versterken van biodiversiteit. In 2027 zetten we de volgende stap door plannen om te zetten in concrete projecten en de uitvoering daarvan te starten.

Water speelt daarbij een belangrijke rol. Daarom werken we verder aan een integrale waterstudie voor het landelijk gebied. Met deze studie brengen we in beeld hoe vraagstukken rond waterbeschikbaarheid, waterkwaliteit, natuur, landbouw en klimaatverandering samenhangen. De uitkomsten helpen bij het maken van keuzes voor een toekomstbestendig landelijk gebied, waarin ruimte is voor natuur, landbouw en water.

We investeren € 1,7 miljoen in gebiedsgerichte projecten, waaronder Liefstingsbroek, het Gorecht, de beken op zandgronden, de Gebiedsofferte en de uitvoering van de GBDA-opgaven. Ook blijven we werken aan de gebiedsgerichte aanpak in Groningen en zetten we in op het benutten van kansen voor natuur, water en landbouw.

Samen met het Rijk en andere provincies werken we aan het Programma Natuur. Het doel is het herstellen en versterken van stikstofgevoelige natuur zodat er weer een robuust en veerkrachtig systeem ontstaat. Het Uitvoeringsprogramma Natuur 2024-2030 zit in de tweede fase. Hier wordt gewerkt aan Natura2000-gebieden en aan leefgebieden in het Natuurnetwerk Nederland (NNN).

Ook werken we verder aan diverse projecten in het landelijk gebied, het afronden van het huidige Natuurnetwerk Nederland (NNN), het uitvoeren van programma Bos en Hout, natuurbeheer en landschapsmaatregelen.

Landbouw

Met het Beleidsprogramma Landbouw Groningen werken we aan een landbouwsector die klaar is voor de toekomst. Het programma heet 'Naar een Perspectiefvolle Landbouw' en beschrijft hoe we als provincie richting geven aan een sterke, duurzame landbouw. We doen dat langs drie ontwikkelroutes: het maken van hoogwaardige producten en diensten, het stimuleren van duurzame landbouwpraktijken en het versterken van samenwerking tussen boeren, ketenpartners en kennisinstellingen.

In 2027 zetten we belangrijke stappen. We voeren de subsidieregeling Landbouwexperimenten uit, werken verder aan gebiedsgerichte pilots voor doelsturing en openen nieuwe regelingen binnen het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid. Ook versterken we regionale en korte ketens, onder andere via Oogst van Groningen en Fascinating. Daarnaast zetten we rijksmiddelen in voor innovatieve projecten die bijdragen aan een duurzamere landbouw in Noord Nederland. De resultaten van de Regio Deal Natuurinclusieve Landbouw vormen daarbij een stevige basis om op voort te bouwen.

Samen met partners in de AgroAgenda Noord Nederland en de Agenda voor de Veenkoloniën geven we verder uitvoering aan het Noord Nederlands Landbouwpact en het Gebiedsprogramma Veenkoloniën. Zo werken we stap voor stap aan een landbouwsector die economisch sterk is, duurzaam produceert en goed past bij het Groninger landschap.

Wat gaat het kosten?

(x € 1.000)	Realisatie 2025	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027	Meerjaren-raming 2028	Meerjaren-raming 2029	Meerjaren-raming 2030
Lasten	71.673	118.903	137.970	131.719	69.112	63.339
Natuur en landschap	61.108	108.465	133.194	127.781	66.996	61.417
Landbouw	10.566	10.438	4.776	3.938	2.116	1.922
Baten	22.622	47.451	64.043	54.312	7.139	6.146
Natuur en landschap	16.343	42.090	61.362	52.296	6.944	6.146
Landbouw	6.279	5.361	2.681	2.016	194	0
Saldo lasten en baten	49.051	71.451	73.927	77.407	61.974	57.193
Mutaties reserves	4.931	-3.471	-8.490	-17.522	-7.252	-2.609
Toevoegingen	14.780	1.241	0	0	0	0
Onttrekkingen	9.849	4.711	8.490	17.522	-7.252	2.609
Saldo na reservemutaties	53.982	67.981	65.436	59.885	54.722	54.584

Bereikbaarheid

Wat willen we bereiken?

Ook in de toekomst willen we dat inwoners en bezoekers zich veilig en gemakkelijk door de provincie kunnen verplaatsen. Daarom werken we in 2027 aan een nieuw Uitvoeringsprogramma Mobiliteit voor de periode van 2028–2032. Hierin maken we keuzes voor investeringen in wegen, openbaar vervoer, fietsroutes en verkeersveiligheid.

De kosten voor aanleg, onderhoud en beheer van infrastructuur zijn de afgelopen jaren sterk gestegen. Ook zorgen klimaatverandering en strengere eisen voor extra kosten. In 2027 kunnen we het huidige voorzieningenniveau nog behouden dankzij beschikbare reserves. Voor de jaren daarna blijft een structurele financiële opgave bestaan.

Daarnaast staan we voor grote investeringen die belangrijk zijn voor de bereikbaarheid van Groningen. Denk aan de toekomst van het regionale treinvervoer, het onderhoud van wegen, bruggen en sluizen en projecten zoals de Nedersaksenlijn en de verdere ontwikkeling van de westelijke ringweg.

Het Rijk werkt aan een herprioritering van het Mobiliteitsfonds en Deltafonds. De gevolgen hiervan voor de provincie Groningen, beschikbare middelen en projectprioritering zijn op dit moment nog onzeker.

Wij zien daarnaast een toenemende opgave op het gebied van vervanging en renovatie van kunstwerken en het klimaatbestendig maken van onze infrastructuur. Deze opgaven vragen om investeringsruimte en structurele en incidentele middelen en zullen worden betrokken bij het opstellen van het Uitvoeringsprogramma Mobiliteit 2028-2032.

Om de gevolgen van deze ontwikkelingen inzichtelijk te maken werken wij toe naar scenario's waarin opgaven, wettelijke taken, ambities en beschikbare middelen in samenhang worden beschouwd. Hiermee ontstaat inzicht in mogelijke inhoudelijke en financiële keuzes voor het mobiliteitsbeleid in de komende jaren.

Wat gaat het kosten?

(x € 1.000)	Realisatie 2025	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027	Meerjaren- raming 2028	Meerjaren- raming 2029	Meerjaren- raming 2030
Lasten	185.541	198.228	213.188	200.972	175.861	179.229
Mobiliteit	185.541	198.228	213.188	200.972	175.861	179.229
Baten	46.315	26.777	31.909	36.208	12.053	10.995
Mobiliteit	46.315	26.777	31.909	36.208	12.053	10.995
Saldo lasten en baten	139.225	171.451	181.279	164.765	163.808	168.234
Mutaties reserves	-3.737	-29.470	-32.212	-11.488	-3.881	-3.379
Toevoegingen	45.516	41.419	11.929	5.146	1.118	1.118
Onttrekkingen	49.253	70.888	44.141	16.633	-4.998	4.497
Saldo na reservemutaties	135.488	141.981	149.068	153.277	159.928	164.854

Economie

Wat willen we bereiken?

Economie en werkgelegenheid

Met het Programma- en Uitvoeringsprogramma Economie 2026-2029 werken we aan een sterke en toekomstbestendige Groningse economie. We stimuleren innovatie, ondernemerschap en een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bedrijven. Ook zetten we in op circulaire economie en een arbeidsmarkt die aansluit bij de banen van de toekomst.

Voor deze opgaven zetten we naast provinciale middelen ook investeringen in vanuit Nationaal Programma Groningen en Nij Begun. Daarmee versterken we niet alleen de economie, maar dragen we ook bij aan leefbaarheid, kansen voor inwoners en brede welvaart.

Via het Nationaal Programma Groningen investeren we in kennisontwikkeling, innovatie en toekomstbestendige werkgelegenheid. Vanuit de Economische Agenda Nij Begun wordt gewerkt aan een sterke economie, nieuwe verdienkansen en een arbeidsmarkt waarin inwoners en bedrijven klaar zijn voor de toekomst.

Vrijtijdseconomie

De vrijetijdseconomie draagt bij aan de brede welvaart in Groningen. Door de economie, welzijn en een goede leefomgeving in samenhang te ontwikkelen, ontstaat een aantrekkelijke omgeving waar mensen graag wonen, werken, ondernemen en recreëren. Daarom investeren we in de verdere ontwikkeling van de vrijetijdseconomie.

Met het Ontwikkelprogramma Ruimte voor Vrijtijd, onderdeel van het Nationaal Programma Groningen, werken we samen met gemeenten, Groningen & Partners, Economic Board Groningen, Routebureau Groningen, en ondernemers aan een sterke en toekomstbestendige sector. Ook de middelen uit de Economische Agenda voor Groningen en Noord-Drenthe (Nij Begun) bieden kansen om deze verder te ontwikkelen.

(Inter)nationale lobby en samenwerking

Ontwikkelingen die belangrijk zijn voor Groningen worden niet alleen in de provincie bepaald, maar ook nationaal en Europees. Daarom werken we actief samen in internationale en grensoverschrijdende netwerken, zoals de North Sea Commission en het Huis van de Nederlandse Provincies in Brussel. De prioriteiten voor deze samenwerking zijn vastgelegd in de Internationale Agenda Provincie Groningen 2025-2030.

Wat gaat het kosten?

(x € 1.000)	Realisatie 2025	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027	Meerjaren- raming 2028	Meerjaren- raming 2029	Meerjaren- raming 2030
Lasten	31.101	143.845	50.912	35.051	33.437	20.071
Economie en werkgelegenheid	26.150	138.437	44.739	30.697	28.940	15.919
Vrijetijdseconomie	3.386	3.537	4.558	3.120	3.249	2.979
(Inter)nationale lobby en samenwerking	1.565	1.871	1.616	1.234	1.247	1.173
Baten	19.944	25.500	20.869	11.315	10.438	595
Economie en werkgelegenheid	19.396	25.126	20.564	11.159	10.283	528
Vrijetijdseconomie	294	242	217	67	67	67
(Inter)nationale lobby en samenwerking	253	132	89	89	89	0
Saldo lasten en baten	11.158	118.345	30.043	23.736	22.999	19.476
Mutaties reserves	44.134	-41.392	-1.703	-62	-62	0
Toevoegingen	46.903	5.087	0	0	0	0
Onttrekkingen	2.769	46.479	1.703	62	-62	0
Saldo na reservemutaties	55.292	76.953	28.340	23.675	22.937	19.476

Cultuur en maatschappij

Wat willen we bereiken?

Cultuur

Cultuur maakt Groningen sterker. Het brengt mensen samen, draagt bij aan welzijn en geeft ruimte aan nieuwe ideeën. Daarnaast zorgt cultuur voor werkgelegenheid, trekt het bezoekers naar de provincie en maakt het aantrekkelijk om te wonen en te werken. Daarom ondersteunen we culturele instellingen, makers en erfgoed en zorgen we dat cultuur voor iedereen toegankelijk blijft.

Daarom gaan we in 2027 werken met een regioregisseur om daarop te focussen. Deze gaat samen met kunstencentra aan een provinciebrede beweging waarbij inwoners verhalen uit hun eigen omgeving verzamelen en omzetten naar artistieke presentaties. Hiermee versterken we de lokale culturele infrastructuur, vergroten we de betrokkenheid van inwoners en proberen we cultuur laagdrempelig toegankelijk te maken voor de hele provincie.

Erfgoed, Ruimtelijke kwaliteit en Landschap

In 2027 voeren we het geactualiseerde Erfgoedprogramma (voor het aardbevingsgebied) uit. De nadruk ligt op Ruimtelijke kwaliteit en Landschap (onder andere via het beleidsprogramma Ruimtelijke kwaliteit en Landschap en de uitvoeringsagenda Mooi Groningen) en op het verder uitrollen van het Erfgoedprogramma over de rest van de provincie.

We gaan verder met het ondersteunen van gemeenten in het goed kunnen uitvoeren van hun (wettelijke) taken op het gebied van Erfgoed, Ruimtelijke kwaliteit en Landschap.

Het jaar 2027 is het laatste jaar van het lopende ERL-programma. In 2027 zullen we (mede op basis van de eindevaluatie) bepalen of en hoe wij de extra inzet op Erfgoed, Ruimtelijke kwaliteit en Landschap inhoudelijk en financieel voortzetten.

Maatschappij en Versterking leefbaarheid (waaronder wonen)

In 2027 voert de provincie de Wet versterking regie volkshuisvesting uit. Daarbij stellen we samen met gemeenten en het Rijk een provinciaal volkshuisvestingprogramma vast. Zo werken we aan voldoende woningen die passen bij de behoefte van inwoners.

Nieuwe woningen bouwen hoeft niet altijd op nieuwe locaties. Samen met gemeenten kijken we hoe we bestaande woongebieden kunnen vernieuwen en versterken. We werken aan een Agenda voor Herstructurering. Hiermee willen we aandacht van het Rijk vragen voor de herstructureringsopgave, want aanvullende middelen en passende regelingen van het Rijk zijn hard nodig. Daarmee ontstaat ruimte voor extra woningen en verbeteren we de kwaliteit van buurten en dorpen.

Om woningbouwprojecten sneller mogelijk te maken, ondersteunen we gemeenten met extra kennis en capaciteit. Het Rijk heeft hiervoor een subsidieregeling aangekondigd. Provincies krijgen een rol bij het opzetten van een provinciale expertpool, die gemeenten helpt bij de uitvoering van woningbouwplannen.

In 2023 zijn in Groningen de eerste woondeals gesloten tussen het Rijk en gemeenten. In 2027 volgt een herijkte woondeal voor een periode van tien jaar. Hierin staan afspraken over woningbouw en een gezamenlijke aanpak van knelpunten in de volkshuisvesting. De provincie zet zich daarbij in voor woningen die aansluiten bij de behoefte van inwoners en passen bij de kwaliteit van de leefomgeving.

We zetten het Gronings Provinciaal Beweegakkoord voort. Meer dan vijftig organisaties doen mee, en als provincie ondersteunen we gemeenten met subsidies voor concrete projecten.

Een leefbare provincie begint bij een actieve en gezonde samenleving. Daarom blijven we ons inzetten voor een omgeving waarin bewegen voor iedereen vanzelfsprekend is, ongeacht leeftijd, achtergrond of fysieke mogelijkheden. Met verschillende projecten en samenwerkingen stimuleren we sport, bewegen en ontmoeting. Daarbij richten we ons specifiek op jeugd, ouderen en mensen met een beperking, zodat iedereen mee kan doen en gezond kan leven.

Wat gaat het kosten?

(x € 1.000)	Realisatie 2025	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027	Meerjaren- raming 2028	Meerjaren- raming 2029	Meerjaren- raming 2030
Lasten	69.099	106.415	70.866	55.377	33.460	31.982
Cultuur	12.184	10.735	9.495	9.303	9.102	9.246
Erfgoed en archeologie	23.641	55.451	38.368	28.037	8.923	9.044
Maatschappij	8.630	5.930	6.445	6.095	6.207	6.321
Versterking leefbaarheid	24.644	34.299	16.559	11.942	9.229	7.370
Baten	38.794	57.358	29.101	22.231	3.294	1.386
Cultuur	4.248	1.296	757	765	45	0
Erfgoed en archeologie	17.491	32.471	22.674	18.599	750	756
Maatschappij	0	0	0	0	0	0
Versterking leefbaarheid	17.054	23.591	5.670	2.867	2.499	629
Saldo lasten en baten	30.305	49.057	41.765	33.146	30.166	30.596
Mutaties reserves	-8.221	-7.220	-1.366	0	0	0
Toevoegingen	296	150	0	0	0	0
Onttrekkingen	8.517	7.370	1.366	0	0	0
Saldo na reservemutaties	22.085	41.837	40.400	33.146	30.166	30.596

Openbaar bestuur

Wat willen we bereiken?

Op 17 maart 2027 vinden de Provinciale Statenverkiezingen plaats. De provincie investeert, net als in aanloop naar eerdere Statenverkiezingen, in bevordering van de opkomst.

Wat gaat het kosten?

(x € 1.000)	Realisatie 2025	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027	Meerjaren- raming 2028	Meerjaren- raming 2029	Meerjaren- raming 2030
Lasten	21.472	20.742	22.517	19.154	19.461	19.674
Provinciale Staten	4.110	4.686	5.125	4.666	4.758	4.864
Overige bestuursorganen	6.142	3.930	3.554	3.199	3.264	3.348
Bestuurlijke samenwerking	8.586	9.255	10.056	9.037	9.173	9.183
Communicatie	2.634	2.871	3.783	2.252	2.266	2.279
Baten	529	2.536	373	373	373	373
Provinciale Staten	0	0	0	0	0	0
Overige bestuursorganen	441	450	286	286	286	286
Bestuurlijke samenwerking	20	2.000	0	0	0	0
Communicatie	67	86	86	86	86	86
Saldo lasten en baten	20.943	18.205	22.144	18.781	19.088	19.302
Mutaties reserves	-596	-360	2.026	0	0	0
Toevoegingen	318	360	2.386	0	0	0
Onttrekkingen	914	720	360	0	0	0
Saldo na reservemutaties	20.347	17.845	24.170	18.781	19.088	19.302

Algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsvoering

Wat willen we bereiken?

De algemene dekkingsmiddelen zijn de provinciale inkomsten zoals de uitkering uit het Provinciefonds en de opbrengst van de opcenten op de motorrijtuigenbelasting. Voor deze inkomsten is geen vooraf bepaald bestedingsdoel. Voor het optimaal kunnen realiseren van onze maatschappelijke ambities is het van belang dat de bedrijfsvoering goed verloopt. Hierbij gaat het onder andere om de inzet van personeel, ICT en facilitaire zaken.

Wat gaat het kosten?

(x € 1.000)	Realisatie 2025	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027	Meerjaren-raming 2028	Meerjaren-raming 2029	Meerjaren-raming 2030
Lasten	67.123	73.020	59.550	70.522	73.898	76.695
Bedrijfsvoering	53.822	64.484	58.612	67.748	72.974	75.763
Algemene dekkingsmiddelen	13.301	8.536	938	2.774	924	932
Baten	450.040	475.436	399.258	403.323	402.515	400.658
Bedrijfsvoering	3.263	4.326	4.747	4.577	3.784	3.753
Algemene dekkingsmiddelen	446.777	471.110	394.511	398.746	398.731	396.905
Saldo lasten en baten	-382.917	-402.416	-339.708	-332.800	-328.617	-323.963
Mutaties reserves	42.953	12.000	-33.785	-18.931	-18.716	2.395
Toevoegingen	76.254	52.198	6.304	2.861	2.878	2.654
Onttrekkingen	33.301	40.198	40.089	21.793	-21.594	259
Saldo na reservemutaties	-339.964	-390.416	-373.493	-351.732	-347.333	-321.568

Totaaloverzicht

Wat gaat het kosten?

(x € 1.000)	Realisatie 2025	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027	Meerjaren- raming 2028	Meerjaren- raming 2029	Meerjaren- raming 2030
Lasten	585.173	919.502	788.733	665.272	488.622	450.115
Baten	689.995	846.299	728.803	644.700	484.409	442.764
Saldo lasten en baten	-104.821	73.203	59.930	20.573	4.213	7.351
Mutaties reserves	80.498	-73.203	-77.499	-48.307	-30.219	-3.898
Toevoegingen	188.415	103.022	20.619	8.007	3.996	3.772
Onttrekkingen	107.917	176.225	98.118	56.314	34.215	7.670
Saldo na reservemutaties	-24.324	0	-17.569	-27.734	-26.007	3.453

In de laatste regel 'Saldo na reservemutaties' moeten de bedragen met een min worden gelezen als een plus, dus een positief resultaat.

provincie
 groningen